

בין עזה לטהרן: על ישראל להמשיך במלחמה בחמאס

18.06.2025 | ר"ר לימור נובל | written by

כשלושה ימים לאחר שפתחה ישראל במתקפת המנע "עם כלביא" נגד מתקני הגרעין ומערך הטילים הבליסטיים של איראן התחילה להתבהר התמונה בנוגע למכת הפתיחה המוצלחת, שאף עלתה על כל הציפיות בהשגת יעדיה. קשה שלא לתמוה שוב ושוב על הפער בהישגים האסטרטגיים של ישראל בזירת עזה אל מול זירות המלחמה האחרות, ביחוד לבנון, סוריה ועכשיו איראן. זאת נוכח התעוזה, התחבולה, גורם ההפתעה, העליונות המודיעינית והאווירית והתוכנית המבצעית הסדורה בזירות אלו.

בשלב זה, מדינת ישראל נכנסת לשלב הקריטי והוא שלב ההכרעה של המלחמה הרב-זירתית שנמשכת קרוב לשנתיים. ההחלטה של הדרג המדיני-ביטחוני על בידול הזירות, שאפיין את תחילת המערכה והיה נכון לשלבים המוקדמים, כבר אינו מתאים לשלב ההכרעה, ולכן אסור להפסיק את המלחמה בזירת עזה גם במקביל לזירת איראן. אף על פי שהוסטו חלק מן הכוחות מרצועת עזה לטובת הגנת הגבולות, עדיין סדר הכוח של צבא היבשה מאפשר לתמרן ולהשיג יעדים מבצעיים, ביחוד לנוכח העובדה שבזירת איראן פועל בעיקר חיל האוויר.

מבחינת השלכות המלחמה בזירת איראן, אחד היתרונות החשובים בנוגע לזירת עזה הוא שכל תשומת הלב והקשב הבינלאומיים, הן של הדרג המדיני והדיפלומטי והן של התקשורת, נתונים לאיראן. מצב זה מאפשר לפעול בעזה באופן חופשי יותר (כמובן תוך עמידה בכללי הדין הבינלאומי), כך שמקבלי ההחלטות יכולים לתת פחות משקל לשיקולים של התחשבות בלחץ מדיני. יתרה מכך, אחד האמצעים שמפעיל החמאס כארגון טרור הנלחם במדינה הוא לוחמה פסיכולוגית ותעמולה, וזאת בניסיון לפגוע בכל מהלך טקטי או יתרון שמשיגה ישראל, כמו לאחרונה במהלך היזום של חלוקת הסיוע ההומניטרי. העובדה שיש פחות קשב לתעמולת חמאס בתקשורת העולמית מסייעת במובן זה לישראל.

הפסקת או השהיית המלחמה בעזה תפגע במיצובה של ישראל כמעצמה אזורית. הלחימה בשתי הזירות במקביל בשלב זה מסמנת לאויביה וגם לכל השחקנים האזוריים שמדינת ישראל נחושה להכריע ומבססת את ההרתעה. לעומת זאת, תרחיש שבו תהיה הכרעה בזירת איראן ללא הכרעה בזירת עזה יתפרש כחולשה, יפגע בהרתעה ובביסוס מעמדה האזורי של ישראל. עזה אינה זירה שעומדת בפני עצמה אלא מהווה חוליה חשובה בלחימה הרחבה יותר על עתידה הביטחוני של מדינת ישראל במזרח התיכון.

יש לזכור שחמאס הוא ארגון טרור ששיקוליו שונים במהותם משיקולים של מדינה, ולכן התרחיש של כניעה [?] משמע החזרת החטופים, הגליית מנהיגים ופירוז רצועת עזה [?] הוא תרחיש פחות

סביר בתנאים הנוכחיים. מחבלי החמאס מתבצרים במנהרות, צה"ל נמנע מפעולה באזורים שבהם חמאס מחזיק בחטופים כנכס אסטרטגי והשליטה האזרחית של חמאס באוכלוסייה עדיין קיימת. לעומת זאת, בזירת איראן יצרה ישראל מנוף לחץ משמעותי עבור הנשיא טראמפ, שעשוי להוביל את איראן לחזור למשא ומתן ולא לפץ אותה לחתום על הסכם בתנאים שיוכתבו על ידי ארה"ב וישראל, או להיכנע כדי שמשטר האייתולות יבטיח את הישרדותו. גם התמוטטות המשטר באיראן אינה תרחיש בלתי סביר.

לפיכך, מדינת ישראל אינה יכולה להרשות מצב שבו איראן, שנמצאת אלפי ק"מ מגבולות ישראל, תוכרע ואילו ארגון הפרוקסי שלה, שנמצא מאות מטרים מיישובים ישראליים, ישרוד. לכן ההכרעה חייבת להיות בשתי הזירות במקביל. במידה רבה, בהיבט האסטרטגי, ההכרעה בזירת עזה אף כרוכה בהכרעת איראן.